

NYHEDSBREV

Frivilliggruppen Silkeborg Museum

Nyhedsbrev nr 8

April 2008

Referat af koordinatormødet den 23. januar 2008

Til stede:

Jørn Froberg, Verner Rønnow, Kethy Carlsen,
Ingelise Nielsen,
Lissa Skov, Ellen Schou, Christian Fischer,
Grete Juhler

Afbud fra:

Ib Sørensen, Birthe Froberg

IT-”gruppen”/Verner Rønnow

Verner Rønnow møder på museet hver tirsdag, for at opdatere hjemmesiden – d.v.s. at fjerne irrelevante emner og sætte nye på.

Hjemmesiden har været ude for et indgreb. Noget har hakket sig ind på nogle websider, som ikke benyttes.

De interne sider på hjemmesiden var på mødetidspunktet ikke oppe at køre, men Verner arbejder videre med sagen. – Mon ikke det er i orden nu.

Verner har et godt og konstruktivt samarbejde med museets ansatte.

Udgravnings- og detektorgruppen/Jørn Froberg

Jørn Froberg fortalte, at Carsten Damén – den tidligere koordinator for området - gerne vil træde til som koordinator på et senere tidspunkt. Gruppen har efterlyst et område at afsøge med detektor. Det er nu aftalt, at gruppen skal ud lørdag den 8. marts i Tømmerby, hvor der er en kirketomt ved den gamle kirkegård. Museets arkæolog Karen Rysgaard vil lede afsøgningen. Gruppen har ligeledes talt om kursusvirksomhed indenfor detektorsøgning med ”learning by doing”. Gruppen har med Chr Fischer aftalt, at der kan tages kontakt med Ove Madsen, der er en meget erfaren detektorsøger. Der er også meningen, at der sammen med museets arkæolog skal laves en form for ”kursus” om flint og potteskår. Der er ikke egentlige udgravningsopgaver for gruppen i øjeblikket. Gruppen ser frem til at deltage i flere udgravnings- og detektoropgaver.

Julegruppen, nu også kaldet

”Fra jul til jul” /Ellen Schou

Det går rigtig godt i gruppen. Gruppen sprudler med ideer, som bliver ført ud i livet.

I julemåneden var der 8-10 grupper udefra, der lavede julepynt sammen med Ellen Schou og nogle af hendes tidligere kollegaer.

Museet var smukt julepyntet i december måned med typisk julepynt fra forskellige tidsaldre siden juletræets indførelse.

Der var virkelig lagt op til julehygge og julestemning på museet, og vi er sikre på, at rygtet om, hvor hyggeligt, der er på museet i julemåneden breder sig, så det efterhånden bliver et must at besøge museet i julemåneden.

Ellen og Lissa har brugt nogle timer hver onsdag på at sortere og registrere museets julepynt med vejledning fra Keld Dalsgaard. Under processen har de udvalgt noget julepynt til den

kommende juleudstilling, som vil fokusere på H.C. Andersen.

Lars Vig laver en rabarbertærte, som kommer til at stå indbydende på et smukt dækket kaffebord i Jones' stue.

Gruppen sprudler af ideer, og er i fuld gang hele året.

Gruppen er meget glade for samarbejdet med museets ansatte.

Formidlingsgruppen/ Ingelise Nielsen

I julemåneden var der 3 week-ender oplæsning i Drewsens stue og i cafeen. Tak til Ove Toft, Merry Staal og Ove Østergård, som havde delt opgaven imellem sig. Selvom der var flere besøgende end i julemåneden 2006, var besøgstallet ikke overvældende, men vi tror, at rygtet stille og roligt bliver spredt, og gruppen arbejder frem imod at noget lignende vil blive arrangeret i julemåneden 2008. Formidlingsgruppen evaluerer julearrangementerne med Ulla Eriksen.

Formidlingsgruppen arbejder på at lave en historiske travetur – en Blichertur - i foråret, og i efteråret en tur til Græthe Hede. Keld Dalsgaard laver pressemeddelelser til begge ture.

Gruppen er også i gang med at lave en spændende udflugtstur for de frivillige sidst på foråret/først på sommeren. Vi glæder os alle til at høre nærmere.

Kustodegruppen/Lissa Skov

Der har ikke været nogle opgaver i siden sidst.

Servicegruppen/ Lissa Skov (stand in for Birthe Froberg)

Der har ikke været nogle opgaver i siden sidst.

Infogruppen/ Kethy Carlsen

Gruppen har udarbejdet tekster og fotos til juleudstillingen.

Af forestående opgaver er trykning og udsendelse af museets forårsprogram, samt udsendelse af årsskriftet, medlems- og girokort.

Det næste Nyhedsbrev bliver lavet efter vinterferien. På samme tid trykkes nye gæstekort til de frivillige, som vil ligge til afhentning på museet efter modtagelsen af Nyhedsbrevet.

Verner Rønnow fik grønt lys til at kommende nyhedsbreve bliver offentligt tilgængeligt på hjemmesiden.

Gruppen nyder at arbejde sammen, og samarbejder godt med museets personale.

Praktiske gruppe

Ib Sørensen havde sendt afbud til mødet, men vi rundede lige den praktiske gruppe alligevel. Museet er meget taknemmelig for det store arbejde medlemmer fra gruppen har udført vedr. renovering af arbejdsskuret, og det øvrige arbejde, som gruppen har udført året igennem. Chr. Fischer vil foreslå, at museet kontakter gruppens medlemmer, når der mangler en hånd i en eller anden sammenhæng på samme måde som med kustodegruppen, hvor museet kontakter medlemmerne direkte, når der er brug for hjælp.

Ib Sørensen vil fortsat blive inviteret med til koordinatormøderne.

Siden sidst/Christian Fischer

Museets bestyrelse og ansatte samt Jørn Froberg fra frivillig gruppen har været med til at igangsætte et visionsarbejde for museet. Der blev senere nedsat nogle grupper, der arbejdede videre med : Formidling, pladsforhold og nybyggeri samt museets cafe. Visionsarbejdet bliver sammenskrevet og videresendt til Silkeborg kommune.

Forberedelserne til den kommende særudstilling i 2009 er i gang. Arbejdstitlen er "Tollundmandens verden", og museet håber på igen at kunne trække på den store frivillige gruppe, hvis der igen bliver brug for en vagtordning som sidst.

Under årets regatta er der spændende planer om at Silkeborg slot "genopføres" i fuld størrelse ved hjælp af megaplakater, som de kendes fra stilladsreklamer. Under regattaugen er planen, at der vil blive fortalt om aktiviteterne på slottet. Der vil være salg af renæssanceglas, vin m.m. Kethy Carlsen oplyste, at Industrimuseet har middelalderdragter.

Årstidernes arkitekter laver beregninger på projektet. I den forbindelse nævnte Christian, at der ville blive god brug for frivilliggruppen.

Næste koordinatormøde er den 11. juni kl. 16.00 på Silkeborg museum.

Referent: Grete Juhler

Projekt: "TRÅD 2008"

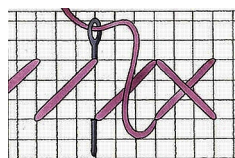
Kulturministeriet og Region Midt har bevilget en pæn sum til projektet "TRÅD", som Textilseminariet i Viborg og Silkeborg Museum er gået sammen om at skabe.

Baggrund

Væksten i den danske mode- og designindustri afspejler en fornyet interesse for de tekstile håndværk, især strik, tekstildesign og broderi. Denne interesse danner baggrund for "TRÅD".

Udstilling og aktiviteter

Silkeborg Museum laver i samarbejde med Textilseminariet en udstilling med debatdage og workshops.

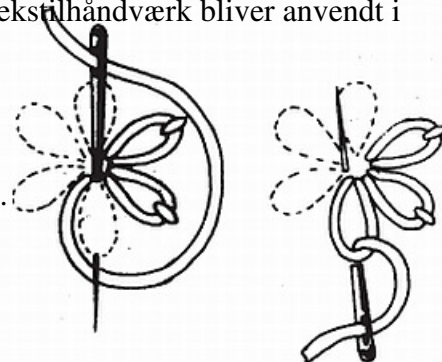
I workshops kan børn og voksne - uanset forhåndskendskab - lære de traditionelle teknikker, især strik og broderi, og anvende dem i nye designs. I nogle workshops går man på tværs af de gængse ideer omkring de tekstile håndværk, og arbejder med tegneserie- og graffitistil og med genbrugsmaterialer.

Vi går i museets arkiver for at finde gode eksempler på den betydning, de tekstile håndværk har haft gennem historien. Der sættes også fokus på tekstilernes betydning som markører af gruppetilhørsforhold.

Textilseminariet viser, hvordan teknikkerne i de traditionelle, danske tekstilhåndværk bliver anvendt i nutidens beklædning og boligtekstiler.

Andre udstillingsdeltagere

Industrimuseet i Horsens med industrisamfundets brug af tekstiler.
Blicheregnens Museum i Thorning med almuetekstiler og hosebinding.
Kulturhistorisk Museum Randers med tekstiler fra egne samlinger.
Skandinavisk Design Højskole med et bud på fremtidens tekstiler.

Marked

I forbindelse med Håndarbejdets Dag i november afholdes der kunsthåndværkermarked på Silkeborg Museum.

Frivillige hjælpere

Hvis der blandt de frivillige er nogle med interesse for håndarbejde, der har lyst til at hjælpe med projekt "TRÅD", bedes de kontakte Karen Boe på museet.

Detektorsøgning i Tømmerby.

Lørdag den 8. marts var udgravnings- og detektorgruppen ude at søge på den gamle kirkegård ved Tømmerby kirke sammen med museets arkæolog Karen Rysgaard.

Kirken i Tømmerby blev nedlagt i 1590'erne, og i dag står kun et par stenkvadre tilbage som en mindesten over kirken. Græsmarken ved kirken, hvor der nu går heste, skjuler en stor, gammel kirkegård på skønsmæssigt 5000 m², som har været brugt formentlig fra vikingetiden til sidste halvdel af 1600 tallet. Karen fortalte, at hun havde haft nogle søgegrøfter på området, og at der herved var fundet nogle meget velbevarede skeletdele

Her eller et andet sted lige i nærheden har der tidligere været en middelalderlandsby. Landsbyen er nævnt i skriftlige kilder i 1411, men

stedet er ikke lokaliseret endnu, så derfor vil det være meget interessant at få den stedfæstet.

Formålet med detektorsøgningen var primært at finde spor efter landsbyen..

Fra gruppen var der mødt fem personer. Tre medbragte egne detektorer, og de to sidste havde hver en af museets nye detektorer.

Vejret var til at begynde med ganske godt med lidt solskin, men det ændrede sig efterhånden til stærk blæst med en iskold vind. Efter fire timers forløb sluttedes af med at se på, hvad der var blevet fundet.

Som sædvanligt havde detektorerne afsløret en mængde søm og metalstumper, som enten var faldet af landbrugsredskaber eller var blevet spredt ud på marken sammen med gødning.

Vi gjorde ingen opsigtsvækkende fund, men der var nogle jerngenstande, hvis oprindelse og alder ikke umiddelbart kunne fastslås. Derudover blev som en tillægsgevinst til detektorsøgningen fundet to flintafslag og et potteskår fra kanten af en potte.

Det kunne ikke nås at afsøge hele det område, Karen gerne ville have afsøgt, men der vil blive arrangeret nye søgedage. Tidspunkterne skal aftales med lodsejeren, da det afhænger af tidsplanen for pløjning og efterfølgende skovrejsning på området.

Jørn Froberg

Panoramabillede over del af Tømmerby kirkegård. Mindesten for kirken ses til venstre mellem træerne.

Restaureringen af G. E. Lieberts maleri

I Drewsens stue hænger et maleri over sofaen. Maleriet forestiller ”Silkeborg papirfabrik set fra nord”. Det er malet af G. E. Liebert i 1850.

Maleriet har været udstillet på samme sted i en årerække, men efterhånden var der begyndt at

dukke nogle lyse partier op på billedet. Ved en nærmere undersøgelse kunne det iagttages at de lyse partier var områder som tidligere var blevet restaureret, men at der oprindeligt var brugt farvepigmenter som ikke var lysægte og derfor var falmet mærkbart. Det specielle ved maleriet var

at det oprindeligt er malet på papir. Det er efterfølgende forstærket ved at der på bagsiden er limet et stykke lærred på.

Maleriet har igennem tiderne været restaureret ad flere omgange og således også i 1981 hvor det var under kyndig behandling på fælleskonserveringen i Århus.

Fælleskonserveringen er tilknyttet Århus Kunstmuseum (Aros) og arbejder udelukkende med malerier og kan tilbyde restaurering af malerier for andre museer. Om de lyse pletter er en del af restaureringen i 1981 er vanskeligt at sige, dog mener malerikonservatorerne at de pågældende restaureringer er sket på et meget tid-

ligere tidspunkt, hvor den pågældende resturering ikke er dokumenteret i vores arkiver.

Silkeborg Museum har et tæt samarbejde med en række andre museer omkring forskellige konserveringsprojekter. Museets konservator har således senest deltaget i et samarbejdsprojekt med Den Gamle By i konserveringen af en himmelseng fra 1700-tallet. Det var derfor nærliggende at malerikonservatoren i Den Gamle By fik maleriet fra Silkeborg Museum under kyndig behandling.

I starten af januar afhentede Den Gamle By maleriet og gik umiddelbart i gang med restaureringen.

Det er et uhyre tidskrævende arbejde at fjerne de gamle retuscheringer og erstatte dem med nye lysægte pigmenter. For at danne sig et indtryk af arbejdets art skal det nævnes at arbejdet udføres vha mikroskopi. Arbejdet med konserveringen af malerier er da også så speciel en fagdisciplin indenfor konserveringsfaget, at det er en egen uddannelse på Kunstakademiet.

Malerikonservatoren har lovet at maleriet er færdig inden Silkeborg Museum åbner for den nye sæson her i 2008.

Lars Vig Jensen

Generalforsamlingen 2008

Det var en velbesøgt generalforsamling, der mandag den 31.marts fik taget bestik af Silkeborg museums aktiviteter og økonomi i det forgangne år. Museet har ca. 400 medlemmer i museumsforeningen.

Aftenens program bød på den officielle bestyrelsesberetning og forelæggelse af regnskab og budget, og efter kaffen et causeri over emnet Kvinder i Silkeborg.

Preben Strange blev valgt som dirigent for forsamlingen. Bestyrelsesformanden Steffen Lange aflagde en særdeles fyldig beretning, hvoraf det fremgik, at der var gang i rigtig mange aktiviteter – såvel et stort antal udgravninger i forbindelse med anlægsarbejder i omegnen samt et konstruktivt arbejde omkring sammenlægninger af museer i den nye Silkeborg Kommune, desuden nogle nye tiltag med klæder og indretning til hr. og fru Drewsen i deres stuer samt mange aktiviteter ved juletid med arbejdende værksteder og oplæsning og meget andet, som er kommet i stand ved hjælp af den skare af frivillige, museet har mulighed for at trække på.

Formanden var tydeligvis tilfreds med udviklingen på museet, og han nævnte også den store interesse, der var for Hugin og Munin klubben – her er der ca. 100 medlemmer i alderen 4-5 til 15-16 år.

Beretningen blev godkendt uden bemærkninger. Regnskabet forelagdes af Preben Strange – også her var der stor tilfredshed, idet bl.a. de mange pålagte kommunale udgravninger havde tiltrukket større indtægter, så overskuddet var vokset betydeligt. Også regnskabet godkendtes uden bemærkninger. Og så tog Keld Dalsgaard Larsen fat med velkendt humor og ironi over aftenens emne – vi fik en ganske informativ fortælling om navngivne kvinders væsen og væren i Silkeborg gennem tiderne, og Keld reflekterede lunt over kvindernes status og selvforståelse i hjem og samfund. Mændene og borgerskabet og bureaukratiet fik også ind imellem et lille spark.

Alt i alt en meget vellykket aften.

Ref. Kethy Carlsen

Arrangementer og udflugt

Siden sidste nyhedsbrev har vi i Formidlingsgruppen været med til at gøre:

Museet Julelevende, idet vi 3 søndage i december havde oplæsning af H.C. Andersen og Peters Jul i de af Julegruppen så smukt pyntede stuer og cafe.

Det var i konkurrence med julemandens indtagelse af Silkeborg og div. julemarkeder, men der var alligevel næsten en fordobling i besøgstallet de 3 søndage i forhold til året før. I alt 102 besøgende mod 56 året før. Så vi er klar til at deltage til næste jul.

Det er ikke svært at samle "oplæsere" og reserver, idet flere syntes, at det er en sjov og hyggelig opgave.

Det næste arrangement, vi arbejder på, vil jeg gerne reklamere for: Preben Strange og Hans Kruse er ved at lave en historisk tur i Blichers fodspor.

Da de to ved en del om Blicher og hans tid og steder, er jeg sikker på, det bliver en meget interessant eftermiddag.

Mød op **lørdag den 26. april kl 14.00** ved Blicheregnens Museum i Thorning. Der køres rundt i private biler. Turen er gratis. Der er altid plads til frivillig-gruppen.

Årets udflugt for de frivillige ved museet går til Ribe, der er et historisk overfløddighedshorn. Det bliver ikke lørdag den 24. maj som planlagt, da vi støder ind i andre arrangementer. I stedet er udflugten bestemt til **torsdag den 22. maj** - så sæt X i kalenderen. Det bliver naturligvis en heldagsudflugt.

Indbydelse følger, når alle detaljer er fastlagt.

Ingelise Nielsen

Visionsarbejdet

Museumsbestyrelsen har 6. marts vedtaget visioner og konkrete tiltag for Silkeborg Museums fremtid.

Det fastslås, at Silkeborg Museum er et lokalhistorisk museum med en række specialer og med en bred samarbejdsflade inden for kulturområdet såvel lokalt som nationalt og globalt.

Tollundmanden er museets vigtigste aktiv og en international attraktion. Derfor skal han være udgangspunkt i udstillingssammenhænge, bl a ved at tidsfæste udstillinger i forhold til ham.

I lokal sammenhæng er ambitionen at belyse aktiviteter og perioder, der har haft betydning for Silkeborgområdet. Her kan specielt nævnes Silkeborg slot, papirfabriken, glasproduktion og pottemageri.

I en periode har der hvert fjerde år været gennemført en større udstilling af internationalt format. Ambitionen er at forsætte hermed. Det skaber positiv opmærksomhed omkring byen og museet, og giver tillige et spændende arbejds- og forskningsklima.

Museets formidling af viden skal ikke kun foregå i museumsbygningen, men skal spredes ud til aktiviteter i hele kommunen, bl a som turarrangør.

Der er et ønske om forbedrede pladsforhold af hensyn til udstillingsaktiviteter og formidlings- og forskningsopgaver. Der er på museets grund plads til nybyggeri. Caféen og museumsbutikken skal gøres mere attraktive for publikum.

(Resumé v JF)

En god, aromatisk tår fra Madam Blå

Juleudstillingsgruppen satte i juleperioden en flot montreudstilling op i caféen, og Ellen bad mig hjælpe med at udskrive nogle skilte hertil. I en af montrene var en udstilling med temaet kaffe, og da jeg så kaffebønnerne og kaffesækken dukkede en erindring op fra dengang, jeg begyndte en karriere i toldvæsenet.

Tiden var 1961, og stedet var Herning Toldkammer. Dengang skulle næsten alle varer, som kom fra udlandet, en tur omkring vejerboden i et toldkammer for at blive fortoldet, inden de kunne frigives til importøren.

I Herning var der et kafferisteri "Mijyka", som havde en pæn import af kaffebønner. Jeg kan ikke huske, om bønnerne kom direkte fra et skib eller fra et lager i Frihavnen, men jeg kan til gengæld tydeligt huske de gule fortoldningsangivelser, hvor den f.eks. kunne stå 40 sække kaffe + 2 sække opfejning.

Som naiv 17 årig, der endnu ikke havde meget begreb om, hvordan den virkelige verden så ud,

var jeg meget i tvivl om, hvad der gemte sig i sækkene med betegnelsen opfejning, - var det måske noget, som skulle bruges i forbindelse med kaffebrændingen? Men nej, mine ældre kolleger kunne fortælle mig, at det var såre simpelt.

Når man arbejdede med kaffesækkene i skibslastrummene og på toldlagrene, kunne det ikke undgås, at nogle kaffesække gik mere eller mindre itu, så kaffebønnerne løb ud på gulvet. Da bønnerne var for dyre til at smide væk, blev de fejlet op og hældt på nye sække.

Der var virkelig tale om gulvopfejning inclusive andet "affald" fra gulvet, hvor lossearbejdere og pakhusarbejdere gik frem og tilbage, for ikke at tale om mus, rotter og diverse insekter.

Nå, men der var jo tale om de brungrønne, rå bønner, som inden de blev formålet, blev ristet ved så høj en temperatur, at der ikke mere var nogen sundhedsfare.

Hvordan kafferisteriet afsatte bønnerne, ved jeg ikke, men jeg gætter på, at de er blevet blandet med de "rene" bønner og solgt til samme pris. Min ny erhvervede viden afholdt mig nu ikke fra en god kop kaffe, selv om jeg syntes, det var ulækkert, - men sådan noget foregår sikkert ikke idag, eller ?

Jørn Froberg

Ny fællesnordisk frimærkeserie med mytologiske motiver.

